

3. Rahvastikuarvu muudatused Tartu linnasüdame sargades 1927.—1934. a.

Sargade nr. nr.	Elanike arv		Vähene mine (—) või suurene mine (+)		
	1934. a. rahva- loendusel	1927. a. korteri- loendusel	Iseliselt	Suhteliselt	
				1927. a. elanike arvu %-des	aasta- keskmiselt
77	76	102	— 26	— 25,5	— 3,64
86	113	124	— 11	— 8,9	— 1,27
101	113	127	— 14	— 11,0	— 1,57
132	122	108	+ 14	+ 13,0	+ 1,86
133	177	199	— 22	— 11,1	— 1,59
134	42	58	— 16	— 27,4	— 3,91
135	149	161	— 12	— 7,5	— 1,07
136	112	74	+ 38	+ 51,4	+ 7,34
137	57	36	+ 21	+ 58,6	+ 8,37
138	168	147	+ 21	+ 14,3	+ 2,04
139	143	176	— 33	— 18,7	— 2,67
140	46	55	— 9	— 16,4	— 2,34
141	51	61	— 10	— 16,4	— 2,34
143	125	139	— 14	— 10,1	— 1,44
144	23	15	+ 8	+ 53,3	+ 7,61
Kokku	1517	1582	— 65	— 4,0	— 0,57

Tartu ärila nihkumist 1913.—1935. a. ajavahemikus on sellekohases etüüdis⁸⁾ lähemalt uurinud E. Klausson leides, et ärila geomeetri- lise keseme nihkumine sünnib samas suunas, kui linna üldine laienemine. Seoses ärila keseme nihkumisega lubatagu siinkohal puudutada ka üht teist, linnageograafe üha rohkem huvitavat küsimust, nimelt rahvastiku- keseme nihkumist.

Käsitledes eespool Tartu linna rahvastikutiheduse levingut ja selles toimunud muudatusi, kinnistasime, et suurimad muudatused on sündi- nud Linnaäärise lääne-, edela- ja lõunapiirdel. Nende j. t. muudatustega käsikäes on loomulikult pidanud ümber asetuma ka linna rahvastiku- keseme asupaik.

Linna rahvastikukeseme nihkumise selgitamiseks rakendame tsent- rograafilistest meetoditest⁹⁾ nn. rahvastiku mediaanpunkti (*the median point of the population*) leidmise menetlust. Sellekohased arvutused ja

⁸⁾ Klausson, E.: Mõnda Tartu ärilast ja äridest. Tartu IV, lk. 251—270. Tartus 1937.

⁹⁾ Святловский, Е. Е. (Swiatlowsky, E. E.): Введение в центрографию